

W LABIRYNCIE STANISŁAWA

F o t o g r a f i e J a k u b O s t a ł o w s k i

Dziesiątki korytarzy. Tysiące schodów. Sale i salki. Gabinety i pracownie. Nisze, zakątki i zakamarki. Tutaj siebie można zgubić. Za to znaleźć taką ilość wiedzy, jakiej gdzie indziej próżno szukać. Pałac Staszica.

PAŁAC STASZICA

ACADEMIA prezentacje w obiektywie

Uczeni potąd nie odpowiadają swemu powołaniu, swemu w towarzystwach ludzkich przeznaczeniu, dopokąd ich umiejętność nie nadaje fabrykom i rękodzielom oświecenia, ułatwienia kierunku postępu – uważał filozof, pisarz i działacz polityczny epoki triumfu rozumu Stanisław Staszic. I on miał powołanie. Z jego inicjatywy powstało w 1800 r. Towarzystwo Przyjaciół Nauki. On też uznał, że nauce i uczonym potrzebny jest odpowiedni dla ich rangi warszawski dom. Kształt jego idei nadał Antonio Corazzi, wychowanek florenckiej Akademii Sztuk Pięknych. Fundatorowi nie dane było długo cieszyć się swoim dziełem – zmarł trzy lata później i w gmachu przy Nowym Świecie go żegnano. W 1830 r. budynek zyskał wybitnego strażnika – przed głównym wejściem stanął pomnik astronoma, który zmienił postrzeganie świata. Później – po niezbyt szczęśliwym ozdobieniu jego fasady majolikowymi cegielkami – warszawiacy dworowali, że to „bizantyjski piernik, co go z tyłu ma Kopernik”.

Losy Pałacu Staszica były równie burzliwe jak czasy, które widział. Po powstaniu listopadowym, kiedy to rozwiązano TPN, nie tylko podlegał licznym przebudowom, lecz także dynamicznie zmieniali się jego lokatorzy. Były tu choćby Dyrekcja Loterii, Akademia Medyko-Chirurgiczna, „ruskie” gimnazjum męskie, w końcu cerkiew św. Tatiany Rzymianki. Pierwotne przeznaczenie odzyskał po odzyskaniu przez Polskę niepodległości: stał się siedzibą Towarzystwa Naukowego Warszawskiego, a w latach 50., kiedy podniesiono go z wojennych gruzów – Polskiej Akademii Nauk.

Nauka rozwija się tu w ciągu dnia. W labiryncie korytarzy i mnogości pokoi spotkać można filozofów i socjologów, historyków i językoznawców, orientalistów i badaczy wsi, znawców literatury i prawa. Nauka opowiada się tu wieczorami – podczas konferencji, seminariów, wykładów Wszechnicy PAN. Bywa też, że nauka nie zasypia tu do świtu, bo odbywają się Noc Muzeów czy Festiwal Nauki. I jeśli tej krzątaninie wokół wiedzy mógłby się przyglądać Stanisław Staszic, byłby dumny ze swojego pomysłu i włożonej w stworzenie miejsca Oświecenia pracy. Bo – jak mówił – tylko przez nią człowiek staje się obywatelem użytecznym. www.zdp.pan.pl

PAŁAC STASZICA

ACADEMIA prezentacje w obiektywie

